

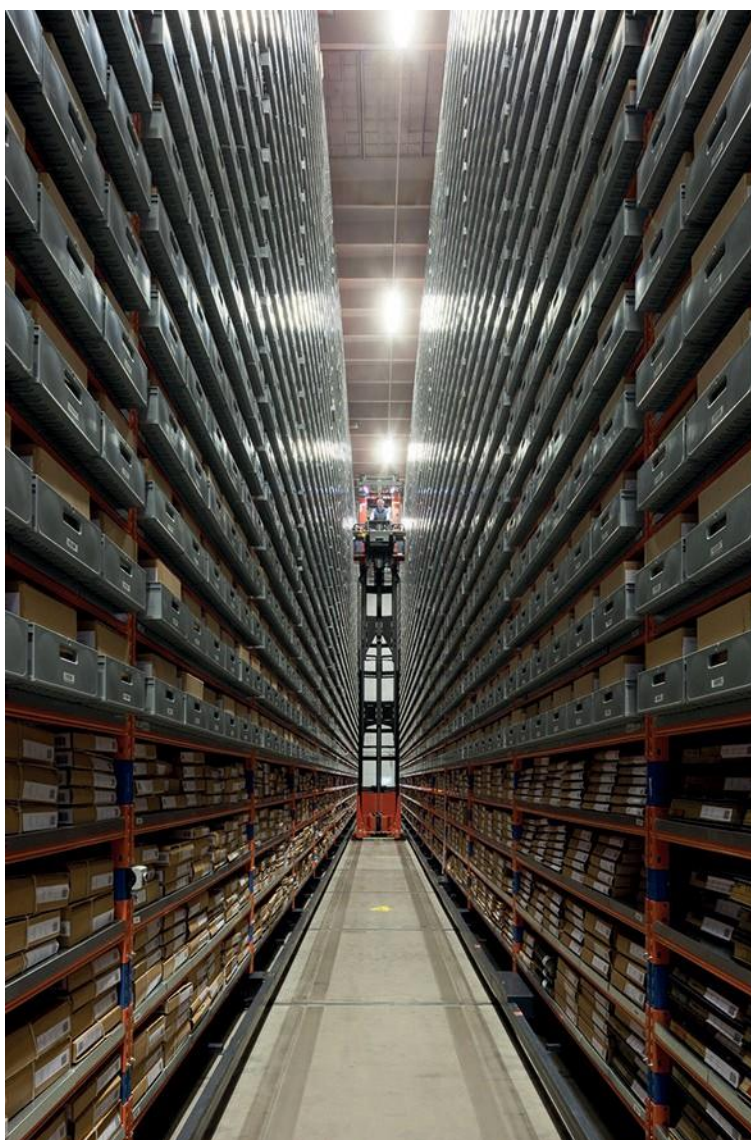
MINIBOG
PRINT VERSION

Velkommen hos Rigsarkivet

Rigsarkivet er hele Danmarks hukommelse. Vi afsætter alle spor i form af dokumenter og data. Hos Rigsarkivet gemmer vi dokumenterne og oplysningerne for evig tid. De kaldes kilder. De fortæller historien om Danmark og om din historie.

Tekster og opgaver er bearbejdet af HistorieLab 2025.

Din historie er Danmarks historie.

Rigsarkivets højlager. I kasser findes dokumenter og fotos, der
ortæller om personer og begivenheder fra Danmarks historie. Foto af Torben Eskerod

I 1920 skete der en vigtig begivenhed i Danmarks historie, nemlig at Sønderjylland igen blev en del af Danmark.

Sønderjylland havde siden krigen i 1864, hvor Danmark tabte, været en del af det tyske rige. I 1918 sluttede 1. verdenskrig, som tyskerne tabte. Det gav sønderjyderne mulighed for at stemme om, om de ville tilhøre Danmark eller Tyskland. Det var der mange meninger om. Der blev derfor ført valgkamp med megen propaganda både for Tyskland og for Danmark.

Kong Christian 10. på den hvide hest, 1920.
Maleri af Stefan Viggo Pedersen (1891-1965)
fra Museum Sønderjylland, ISL

- Billedet er malet efter afstemningen i 1920, hvor Sønderjylland blev en del af Danmark.
- Hvordan er stemningen på billedet?
- Hvordan kan du se det?
- Hvem er mere på hesten end Christian 10.? Få den lærer til at fortælle historien.

Børn ser på valgplakater

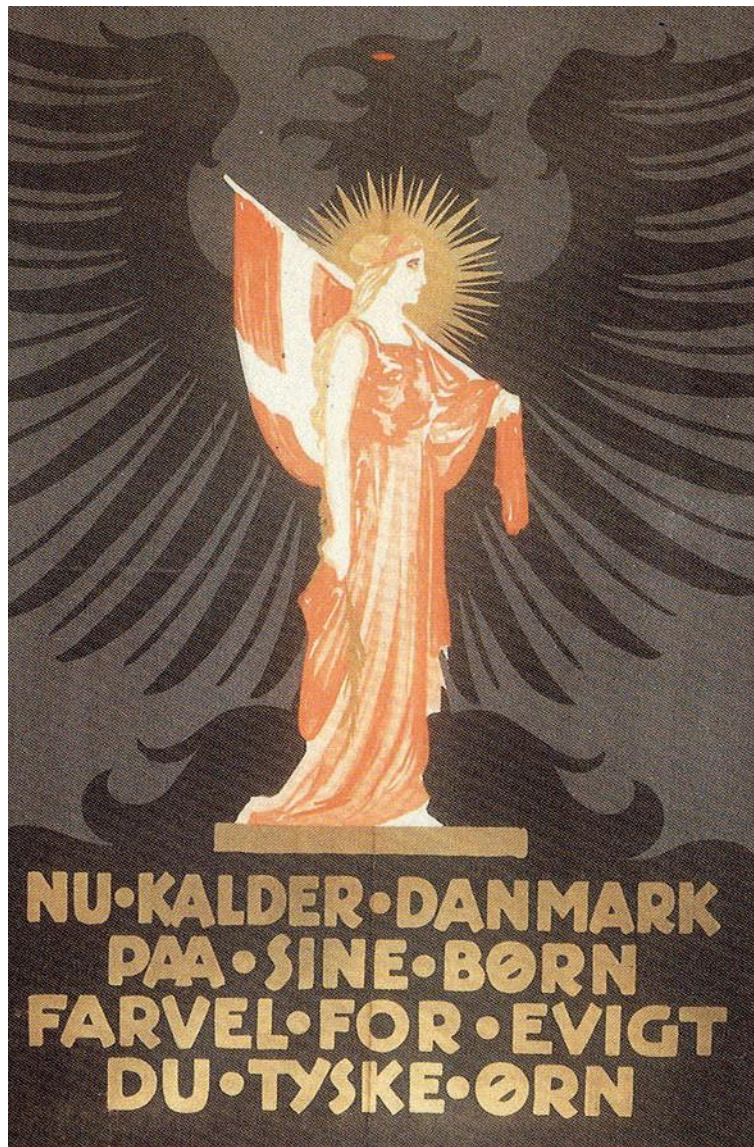

Børn kigger på afstemningsplakater i Flensburg.

Foto fra Museum Sønderjylland, ISL

- Er det danske eller tyske valgplakater?
- Hvordan kan du se det?
- Hvad tror du, at børnene tænker?

Hvad vil maleren fortælle med billedet ?

Dansk valgplakat tegnet af Thor Bøgelund.
Kilde fra Rigsarkivet Aabenraa

- Hvilke symboler er Danmark vist med?
- Ørnen er et symbol på Tyskland. Hvilket indtryk giver den?
- Hvem mon der er "børn" i teksten?

Nød-penge

Under 1. Verdenskrig (1914-1918) blev der mangel på mønter i hele Tyskland. Det gjaldt også Sønderjylland, som dengang hørte til Tyskland. Derfor trykte man nød-pengesedler. I 1920 blev nød-pengene trykt som propaganda for dansk eller tysk ved folkeafstemningerne i 1920.

Kilden er en pengeseddel, som blev trykt i byen Rødekro i Sønderjylland. Den ene side er skrevet på dansk og den anden side på tysk.

Nødpengeseddel fra Rødekro.
Kilde fra Rigsarkivet Aabenraa.

- Hvorfor tror du, at man i Rødekro har brugt penge-sedler, der på den ene side var en propaganda for Tyskland og på den anden side for Danmark?
- Find forskelle og ligheder på de to sider af penge-sedlen.

Tysk valgplakat

Tysk afstemningsplakat tegnet af Alexander Eckener (1870-1944).
Kilde fra Rigsarkivet Aabenraa.

- Hvordan forsøger valgplakaten at overbevise folk i Sønderjylland om, at de skal stemme for Tyskland.

Flag i Flensborg

Der flages i Flensborg.
Foto fra Museum Sønderjylland ISL.

Det tyske flag var i 1920 sort, hvidt og rødt.

- Fortæl hvad du ser på fotoet.
- Fortæl om stemningen på billedet.

Fakta om Genforeningen 1920

H. V. Clausen tegnede allerede i 1890 et kort med den grænse, der findes i dag.

Der blev trykt ca. 200.000 afstemningsplakater på tysk side og ca. 108.000 på dansk side.

Christian 10. faldt af hesten i Haderslev den 10. juli 1920, da man fejrede Genforeningen.

Genforeningsfesten blev holdt i Dybbølskanserne – på det sted, hvor danskerne tabte krigen i 1864 og mistede Sønderjylland.

